

Миодраг М. ВУКЧЕВИЋ

НЕ ЗНАМ И НЕ ОСЕЋАМ.
О ИСТОЌНОМ *DIWANU* ЦЕВАДА
КАРАХАСАНА И ГЕТЕОВОМ
ЗАПАДНО-ИСТОЧНОМ ДИВАНУ.

mvukcevic@fil.bg.ac.rs

Универзитет у Београду,
Филолошки факултет

Апстракт: Поделом књижевности на јужнословенске језике истовремено се врши културно разграничење дуж осе Исток – Запад. Мерило различитих тема и мотива, пак, у овом језичком простору произлази из историјског искуства сакупљеног у одређеном културном контексту. Презентација поређењем романа *Istočni diwan* Цевада Карахасана и Гетеове збирке песама *Западно-источни диван* (*West-östlicher Divan*, 1819/1827) истражује начела која упућују у два различита правца кретања. Док узорито дело немачког класика аналитичком композицијом отвара врата културе која се центрифугалним кретањем сабира и отвара према другој, југословенска књижевна реплика примером истог кретања, у простору верски и културно дивергентних тенденција, указује на сасвим друго могуће исходиште: културно затварање у себе које угрожава властито постојање. Међутим, у једнострано одређеном наслову, сугеришући функцију уметничког украшаса графемон, евоцирањем идеје о замени словног облика отвара се пут у комуникативни простор обележен како рационалистичког тако и мистичког погледа на свет.

Кључне речи: верска историја, Ислам, међукултурна комуникација, Парнас, Романтизам, топос, херменеутика, Хришћанство.